

**7. DENEME
ÇÖZÜMLERİ**

HUKUK ÇÖZÜMLER

1. Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilmiş olur. İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada en çok oy almış bulunan iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilmiş olur.

İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin ölümü veya seçilme yeterliğini kaybetmesi halinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre ikame edilmesi suretiyle yapılır. İkinci oylamaya tek adayın kalması halinde, bu oylama referandum şeklinde yapılır. Aday, geçerli oyların çoğunluğunu aldığı takdirde Cumhurbaşkanı seçilmiş olur. İlk turda geçerli oyların salt çoğunluğu sağlanamazsa ikinci turda da aynı aday için tekrar geçerli oyların salt çoğunluğu aranır.

CEVAP: D

2. 1982 Anayasasına göre, Anayasa Mahkemesinin denetimi dışında tutulan işlemler:

- Milletlerarası antlaşmalar, kanun hükmündedir. Bunlar hakkında Anayasaya aykırılık iddiası ile Anayasa Mahkemesine başvurulamaz.
- Yasam dokunulmazlığının kaldırılması ve milletvekilliğinin düşürülmesi kararları dışındaki parlamento kararları
- İnkılap kanunları, Anayasaya aykırı olduğu şeklinde anlaşılabilir ve yorumlanamaz.
- Olağanüstü hal ve sıkıyönetim kanun hükmünde kararnamelemleri

KURAL:

Parlamento Kararları Anayasa Mahkemesinin denetimi-ne tabi değildir.

İSTİSNA:

- TBMM İçtüzüğü'nün bir maddesinin değiştirilmesi hakkındaki Meclis kararı
- Anayasa'nın 83. maddesi uyarınca, bir milletvekilliğinin dokunulmazlığının kaldırılması hakkındaki Meclis kararı
- Anayasa'nın 84. maddesi uyarınca bir milletvekilinin devamsızlıktan ötürü milletvekilliğinin düşürülmesi hakkındaki Meclis kararı

CEVAP: A

3. Kural:

Anayasamızın Antlaşmaları onaylaması konusunda kabul ettiği genel kural, TBMM'nin bir kanunla önceden verdiği mezuniyete dayanarak onay işleminin Cumhurbaşkanı'nca yapılmasıdır.

İstisna:

Anayasamızın 90. maddesi, bu kurala iki tür istisna getirmektedir. TBMM'nin ön denetimine tabi olmayan milletlerarası antlaşmalar:

- Uygulama antlaşmaları,
- Konusu, ekonomik, ticari, teknik ilişkileri düzenleyen antlaşmalar, fakat bu antlaşmaların süresi, 1 yıldan az olmalı. Ayrıca Devlet maliyesine yük getirmeyen ve Kişi haklarına ve Türklerin yabancı memleketlerdeki "mülkiyet haklarına" dokunmayan antlaşmalar olmalı. Söz konusu antlaşmalar, yayımlarından başlayarak iki ay içinde TBMM'nin bilgisine sunulur.

CEVAP: D

HUKUK / ÇÖZÜMLERİ

4. • Yasama ve yürütme organları ile idare, mahkeme kararlarına uymak zorundadır; bu organlar ve idare, mahkeme kararlarını hiçbir suretle değiştiremez ve bunların yerine getirilmesini geciktiremez. Cevapta kural olarak demiştir dikkat edelim

CEVAP: E

5.

YETKİ KURALLARINA AYKIRILIK HALLERİ			
YETKİ GASPI	FONKSİYON GASPI	YETKİ TECAVÜZÜ	AÇIK YETKİ TECAVÜZÜ
İdareye tamamen yabancı birisinin yaptığı işlemler	"İdarenin" – "yasama" veya "yargı"nın görev alanına giren bir konuda işlem yapması	Astın üst yerine karar alması (bakan yerine vali)	Bir bakanın görev alanına giren bir konuda başka bir bakanlığı irade açıklaması
İdare adına irade açıklama yetkisi olmayan birisinin yaptığı işlemler	YOKLUK	Üstün astın yerine karar alması (kaymakam yerine vali)	Belli bir coğrafyada görevli olan Vali, kaymakam, Belediye Başkanı vb. Başka bir yerde işlem yaparsa
YOKLUK		Aynı kuruluşun çeşitli organları arasında yetki sorunu (Belediye meclisi yerine belediye encümeni)	YOKLUK
		İPTAL (GERİ ALMA)	

CEVAP: A

6. İdari yargıda kural olarak dava acma süresi 60 gün
İstinaf süresi 30 gün
Temyiz süresi 30 gündür

CEVAP: C

7. Okul aile birlikleri kamu tüzel kişiliğine sahip değildir. Kamu tüzel kişisi olmak için her şeyden önce ortada "tüzel kişilik" olması gerekir. Oysa ilgili mevzuatta okul aile birliklerine *tüzel kişilik* veren bir hüküm bulunmamaktadır. Türk Tabipler Birliği bir kamu tüzel kişisidir. Türkiye Ziraat Odaları Birliği ile Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanlığı arasındaki denetim ilişkisi, bir **vesayet ilişkisi**dir. **Geri alma**, "ilga"ya benzemektedir. Her ikisi de işlemi ortadan kaldırmaktadır. Ancak geri alma ilgadan sonucu bakımından farklıdır. Geri alınan işlem geçmişe etkili bir şekilde, yani alındığı tarihten itibaren bütün hüküm ve sonuçlarıyla ortadan kalkar. **Kanunsuz emir**, ilkesi Anayasamızda kendine yer bulmuş konulardan bir tanesidir. Bu ilkeye göre, kamu hizmetlerinde herhangi bir sıfat ve suretle çalışmakta olan kimse, üstünden aldığı emri, yönetmelik, tüzük, kanun veya Anayasa hükümlerine aykırı görürse yerine getirmeyebilecektir. Emrin hukuka aykırı olduğu değerlendirilmesini yaparsa bunu emri verene bildirecektir. Ancak, amir emrinde ısrar eder ve bu emrini yazılı olarak iletirse ast emri yerine getirmek durumundadır. Böyle bir durumda sadece emri veren sorumlu tutulacak, emri yerine getiren sorumlu olmayacaktır. Ancak, emrin konusu suç teşkil ediyorsa kanun bu emrin yerine getirilmesine izin vermemiştir. Amir bu emrinde ısrar etse ve yazılı olarak iletse dahi ast emri yerine getirmemelidir.

Cevap: E

8. Açıklanan İrade Şekline Göre İdari Kararlar Türleri:
- a) **Sarih İşlem**; Kural olarak idari işlemler açık bir şekilde ve yazılı olarak yapılır. Ancak bazı işlemler istisnaen sözlü olarak da yapılabilir.
- b) **Zimni işlem**; İstisnaen, İdare susma ile de irade açıklayabilir. Ancak susmaya bir irade bağlayabilmek için kanunda bu durumun açıkça öngörülmüş olması gerekir.

(1) **Zimni Red kararları**; İYUK md. 10 idareye icrai bir karar alması için yapılan başvuru neticesinde 60 gün içinde herhangi bir cevap gelmediği takdirde, başvurunun reddedilmiş sayılacağını düzenlemiştir (Zimni red). Dilekçe hakkını düzenleyen kanun, başvurulara 30 gün içinde cevap verme zorunluluğunu getirmektedir.

(2) **Zimni Kabul İşlemleri**; kanunla açıkça belirtilen bazı durumlarda da idarenin susmasının kabul anlamına geldiği düzenlenmiştir. **Örneğin**, İmar Kanununa göre biten bir yapının kullanım izni için belediyeye veya valiliğe başvurulur. Eğer idareden 30 gün içinde cevap gelmezse kullanma izni verilmiş sayılır.

CEVAP: A

HUKUK / ÇÖZÜMLERİ

9. İdari Kararların Özellikleri:

Tek Yanlılık.- İdari kararlar tek yanlıdır, yani ilgisinin rızasına ve muvafakatine tabi değildir.

İcraîlik.- İdari Kararlar İcraîdir, yani ilgililer üzerinde doğrudan etkisi vardır. İdari kararlar alınmakla birlikte araya başka bir işlem girmeksizin hukuk alanında sonuç doğurur. Bazı idari kararlar icraî değildir; bu kararlara hazırlık işlemleri denir. Tutanaklar, görüşler, teklifler, bilgi istemeler, değerlendirmeler, incelemeler, duyurular, bilgilendirmeler, niyetler, dilekler, projeler, raporlar gibi.

Re'sen İcra Edilebilirlik: Re'sen icra, idarenin aldığı kararları başka bir kararın araya girmesine ihtiyaç duymadan, bizzat kendisinin uygulayabilmesini ifade eder. Bunun için yasal bir izne ihtiyacı var. İcraîlik, kararın alınmakla hukuk alanında sonuç doğurmasını ifade eder. Ama Re'sen icra hukuk alanında doğan bir işlemin maddi aleme aktarılmasını ifade eder. Dolayısıyla icraîlik kararın oluşmasına ilişkin iken, re'sen icra kararın uygulanmasına ilişkindir.

Hukuka Uygunluk Karinesinden Yararlanma: İdari Kararların bir mahkeme tarafından iptal edilinceye kadar hukuka uygun olduklarının varsayılmasıdır. Bu karineden sadece bireysel idari işlemler değil, düzenleyici idari işlemler de yararlanır.

Yargı Denetimine Tabi Olması: Hukuk devleti ilkesinin bir gereği olarak tüm idari kararlar yargı denetimine tabidirler. Nitekim 1982 Anayasası da bu hususu açıkça belirtmiştir. Anayasanın 125/1 maddesine göre, "İdarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolu açıktır." Ancak bu kuralın bazı istisnaları vardır. Bu istisnaların bazıları Anayasayla, bazıları kanun veya KHK ile kabul edilmiştir.

Anayasaya göre yargısal denetime tabi olmayan işlemler;

- Cumhurbaşkanı'nın tek başına yaptığı işlemler,
- TSK mensupları hakkındaki disiplin cezaları
- YAŞ kararları
- HSYK kararları
- Sayıştay kararları

Kanuna Göre Yargısal Denetime Tabi Olmayan İşlemler;

- Sıkıyönetim komutanlarının işlemleri
- Yargıtay Başkanlar Kurulunun kararları

NOT:

2010 Tarihindeki Yapılan Anayasa Değişikliğinden Sonra Aşağıdaki İşlemler Yargı Yoluna Açıldı:

- Memura uygulanan "uyarma ve kınama" cezaları
- HSYK ve YAŞ'ın ihraç kararları

CEVAP: D

10. İdarenin yaptığı birtakım faaliyetler belli bazı kimsele-
rin zarar görmesine sebep olabilir. Bu durumda kusur olmasa dahi idarenin zararı tazmin etmesi gerekir. Özellikle yol, köprü gibi bayındırlık hizmetleri yapılmasında bu durum söz konusu olabilir. Hizmetlerin kurulması veya yürütülmesinden doğan zararı gidermek için fedakârlığın denkleştirilmesi ilkesi uygulanır. Kamu yararını gerçekleştirmek için girişilen bir hizmet nedeniyle zarara uğramış olan kişinin zararlarının, İdare tarafından tazmin edilmesi sonucunu açılan dava, tam yargı davasıdır.

CEVAP: E

11. Olayda (A) haksız tahrikten yararlanamaz. Çünkü haksız tahrike karşı haksız tahrik olmaz. Üçüncü kişi lehine meşru savunma mümkündür. Fakat olayda (C) savunmada sınırı (oranı) aşmıştır. Bu nedenle meşru savunmadan yararlanamaz. Eğer bu örnekte (C) sadece tabancanın kabzasıyla (A)'nın kafasına vursaydı, yani sınırı aşmasaydı meşru savunmadan yararlanabilirdi. Olayda (C) haksız tahrikten yararlanır. Çünkü haksız tahrikte, tahrik edici fiilin faile yönelik olması şart değildir, failin yakınlarına yönelik de olabilir. Yani (C)'ye kasten yaralama suçundan ceza verilir, fakat haksız tahrik nedeniyle bu ceza indirilir.

CEVAP C

12. İlgilinin rızası, meşru savunma, hakkın kullanılması ve kanun hükmünün yerine getirilmesi hukuka uygunluk nedenleridir. Bunlara karşılık konusu suç teşkil eden emrin yerine getirilmesi hukuka uygunluk nedeni değildir. Konusu suç teşkil eden emir hiçbir surette yerine getirilemez. Aksi takdirde yerine getiren ile emri veren sorumlu olur (TCK m.24/9).

CEVAP C

13. Olayda üçüncü kişinin ağır kusuru nedensellik bağıni kesmiştir. Yani (B)'nin ölümü (A)'nın hareketinden kaynaklanmış değildir. Bu nedenle (A)'ya kasten öldürme suçundan ceza verilemez. Fakat (A), nedensellik bağıni kesilmesi anına kadar yaptığı hareketinden sorumlu olur. Çünkü (A), (B)'ye öldürmek için ateş etmiş ve onu yaralamıştır. Bu nedenle insan öldürmeye teşebbüsten dolayı cezalandırılır. (A)'nın fiilinin kasten yaralama olmadığına da dikkat edilmelidir. Çünkü bir kimseye öldürmek için ateş edip yaralamak kasten yaralama değil, insan öldürmeye teşebbüstür.

CEVAP C

HUKUK / ÇÖZÜMLERİ

14. Mağdur, suçtan zarar gören gerçek ve tüzel kişiler ile malen sorumlu olanlar, ilk derece mahkemesindeki kovuşturma evresinin her aşamasında hüküm verilinceye kadar şikayetçi olduklarını bildirerek kamu davasına katılabilirler (CMK m.237/1). Bilirkişi kamu kavasına katılabilecek kişilerden biri değildir.

CEVAP A

15. Kural olarak şüpheli veya sanık müdafisi (avukat) seçmek zorunda değildir, isterse savunmasını kendisi yapabilir. Ancak şu hallerde müdafisi bulunmayan şüpheli veya sanığa istemi aranmaksızın müdafisi atanır: (1) Şüpheli veya sanık çocuk ise, (2) Şüpheli veya sanık kendisini savunamayacak derecede malul ise, (3) Şüpheli veya sanık sağır ve dilsiz ise, (4) Alt sınırı 5 yıldan fazla hapis cezasını gerektiren suçlardan dolayı yapılan soruşturma ve kovuşturmalarda, (5) Şüpheli veya sanığın tutuklanması istenmiş ise, (6) Şüpheli veya sanık gözlem altına alınmış ise, (7) Duruşma yapılan hallerde sanık kaçak ise. Şüpheli veya sanığın 65 yaşını bitirmiş olması durumunda müdafisi bulundurma zorunluluğu yoktur.

CEVAP: C

16. Kovuşturma evresinde, suç şüphesi altında bulunan kişiye "sanık" denir. Hakkında mahkûmiyet kararı verilen kişiye "hükümlü" denir. Şüphelinin Cumhuriyet savcısı veya kolluk görevlileri tarafından soruşturma konusu suçla ilgili olarak dinlenmesine "ifade alma" denir. Kanuna göre yetkili mercilerce suç şüphesinin öğrenilmesinden iddianamenin kabulüne kadar geçen evreye "soruşturma" denir. Yargılama konusu işin hükme bağlanması ve bunun kesinleşmesinden sonra, maddi ve mali sorumluluk taşıyarak hükmün sonuçlarından etkilenecek veya bunlara katılacak kişiye "malen sorumlu" denir.

CEVAP D

17. Hakim olaya uygulanacak yazılı veya yazısız bir hukuk kuralı bulamaması durumuna hukuk boşluğu adı verilmektedir. Medeni Kanunun 1. maddesine göre bu durumda hakim, kendisi kanun koyucu olsaydı nasıl bir kural koyacak idiyse ona göre karar verir, bir başka deyişle hukuk yaratır. Hâkimin Medeni Kanunun 1. maddesine göre sahip olduğu hukuk yaratma yetkisine dayalı olarak koyduğu kural, benzer bir olayda kuralı koyan hâkimi de diğer hâkimleri de bağlamaz. Soruda A seçeneği yanlıştır, zira başta da belirtildiği üzere hakim hukuk yaratma yoluna gidebilmesi için, yazılı ve yazısız bir kural bulamaması gerekir. Kanunda hüküm olmaması durumunda hakim hukuk yaratma yoluna gitmeden önce varsa örf adet hukuku kuralını uygulaması gerekir.

CEVAP: A

18. Sınırlı ehliyetsizler bazı işlemleri hiç yapamazlar; yani bunları ne bizzat ne de yasal temsilcilerinin rızasıyla yapmaları mümkündür. Hatta yasal temsilciler dahi bu işlemleri sınırlı ehliyetsiz nâmına yapamazlar. Bunlara yasak işlemler denir. Yasak işlemler, yapıldıkları takdirde hiçbir hüküm ifade etmezler, yani "bâtil"dirlar. Bu işlemlerin neler olduğu MK. m. 449'da ifade edilmektedir. Bunlar, önemli bağışlamada bulunma, vakıf kurma ve kefil olmadır (Ancak, sınırlı ehliyetsizler, 15 yaşını doldurmaları şartıyla vasiyet yoluyla vakıf kurma hakkına sahiptirler). Ayrıca, doktrinde, sınırlı ehliyetsizlerin reketbet yasağı sözleşmesi de imzalamayacakları kabul edilmektedir.

CEVAP: A

19. Tüzel kişilerin organları, borçlar hukuku anlamında yardımcı şahıs veya temsilci sayılmazlar. Bu nedenle tüzel kişilerin organlarının işlemlerine Borçlar Kanununun temsile ilişkin hükümleri ancak kıyasen uygulanır.

CEVAP: E

20. Hakların kullanılmasında ve borçların ifasında dürüstlük (objektif iyi niyet) ilkesi geçerlidir. Dürüstlük "hakların kullanılmasında ve borçların ifasında normal, makul, akli başında biri gibi davranmak" anlamına gelir.

Verilen olayda ev sahibi kira ücretini peşin almasını rağmen evinin yıkılacağını karşı tarafa bildirmeyerek dürüstlük kuralına aykırı hareket etmiş olmaktadır.

CEVAP: E

21.

EVLENMENİN MUTLAK BUTLAN SEBEPLERİ

- MEVCUT EVLİLİK
- YASAK DERECEDE HISIMLIK
- AKIL HASTALIĞI
- AYIRT ETME GÜCÜNDEN SÜREKLİ YOKSUNLUK

EVLENMENİN NİSPİ BUTLAN SEBEPLERİ

- YANILMA
- ALDATMA
- KORKUTMA
- AYIRT ETME GÜCÜNDEN GEÇİCİ YOKSUNLUK

CEVAP: B

22. Ölümüne bağlı tasarrufların içeriğinin, bağlandığı koşul ve yüklemelerin faydasız ve anlamsız olması durumunda, ölümüne bağlı tasarrufun iptali davası açılmaz. Söz konusu düzenlemeler yazılmamış sayılır. Zira Medeni Kanununun 515. maddesinin 3. fıkrasına göre, anlamsız veya yalnız başkalarını rahatsız edici koşul ve yüklemeler yok sayılır.

CEVAP: C

23. Alacak hakkının en temel özelliklerinden biri de ;alacak hakkı kural olarak nisbidir.

Nisbidir: Sadece borç ilişkisinin karşı tarafına yönelik olarak veya istisnai hallerde onların külli haleflerine (örneğin mirasçılara) karşı öne sürülebilir. Dolayısıyla borç ilişkisine taraf olmayan üçüncü kişilere karşı öne sürülemez. Çünkü bu haklar zaten sadece bu kişiler tarafından yerine getirilmek zorunda olup yine sadece bu kişiler tarafından ihlal edilebilmektedir. Oysa kişilik hakları ve aynı haklar ihlal eden herkese karşı, öne sürülebilir, kullanmakla tükenmez ve kullanılmamakla da zamanaşımına uğramazlar. Bu tür haklar mahkeme tarafından da re'sen (kendiliğinden) ve her zaman göz önüne alınır. Oysa alacak haklarının mahkemece de kendiliğinden göz önüne alınması beklenemez. Bu nedenle mutlaka öne sürülmeleri gerekmektedir. Bir şahsi hakkın tapu kütüğüne şerh verilmesi ile doğan etki nisbik ilkesinin istisnalarından biridir.

CEVAP: E

24. Kanun koyucu geçerli olarak kurulmuş bir sözleşmeden bahsedebilmek için beyan edilenin gerçek iradeyi yansıtmasını da bir geçerlilik şartı olarak öngörmüştür. Bu yönden hukukun öncelikle dışa vurulan iradeye itibar etmesi ve kişilerin iç dünyasındaki dışa vurulmamış fikirlerin hukuken sonuç doğurmayacağı kuralına da bir yönden istisna getirilmiş sayılmalıdır. Bu konudaki en temel istisna *muvazaadır*

Ana kural gereği Bir kimse beyan ettiği sözleşme kurma iradesine rağmen aslında bu sözleşme ile bağlanmak istemiyorsa zihni kayıt söz konusu olur. İrade açıklamasında bulunan kişinin iradesi ile irade açıklaması arasında bilerek ve isteyerek, tek taraflı bir uyumsuzluk yaratması ve açıkladığı sonucu istemediğini kendi zihninde gizlemesidir. Bu beyan sahibini bağlar ve asıl iradeye bakılmaz. Çünkü kanun kişilerin gerçek niyetini araştırmaz.

Not: Latife (şaka) Beyanı da tek tarafın isteği ile yaratılan uyumsuzluktur. Kural olarak bu beyan bağlayıcı ve geçerli bir sonuç doğurmaz. Bu beyanda, iradesini açıklayan kişi açıkladığı iradesini aslında istemez, yaptığı bu açıklamanın karşısındaki kişi tarafından ciddiye alınmayacağı, bunun istenmediğinin bu kişi tarafından rahatlıkla anlaşılacağı inancındadır. Yani asıl iradeye

öncelik tanınır. Fakat beyanın niteliğine ve yapılış şekline göre karşı tarafça ciddiye alınan ve objektif olarak ciddiye alınması mümkün olan beyan sahibini bağlar.

CEVAP: E

25. Kanun, sözleşme veya işin niteliği engel olmadıkça alacaklı, borçlunun rızasını aramaksızın alacağını üçüncü bir kişiye devredebilir.

Borçlu, devir yasağı içermeyen yazılı bir borç tanımına güvenerek alacağı devralmış olan üçüncü kişiye karşı, alacağın devredilemeyeceğinin kararlaştırılmış bulunduğu savunmasını ileri süremez.

Alacağın devrinin geçerliliği, yazılı şekilde yapılmış olmasına bağlıdır. Alacağın devri sözü verme, şekle bağlı değildir. Alacağın devri kanun veya mahkeme kararı gereğince gerçekleşmişse, bu devir özel bir şekle ve önceki alacaklının rızasını açıklamasına gerek olmaksızın, üçüncü kişilere karşı ileri sürülebilir.

Borçlu, alacağın devredildiği, devreden veya devralan tarafından kendisine bildirilmemişse, önceki alacaklıya; alacak birkaç kez devredilmişse, son devralan yerine önceki devralanlardan birine iyiniyetle ifada bulunarak borcundan kurtulur.

Kime ait olduğu çekişmeli bulunan bir alacağın borçlusu, ifadan kaçınılabilir ve alacağın konusunu hâkim tarafından belirlenen yere tevdi etmekle borçtan kurtulur.

Borçlu, alacağın çekişmeli olduğunu bildiği hâlde ifada bulunursa, bundan doğacak sonuçlardan sorumlu olur.

Dava konusu olan çekişme mahkemece henüz sonuca bağlanmamış ve borç da muaccel ise, taraflardan her biri borçluyu, edimi tevdi etmeye zorlayabilir.

Borçlu, devri öğrendiği sırada devredene karşı sahip olduğu savunmaları, devralana karşı da ileri sürebilir.

(DEVRALANIN İYİNİYETLİ VEYA KÖTÜNİYETLİ OLMASI ÖNEMLİ DEĞİL!!!!).

Alacak, bir edim karşılığında devredilmişse devreden, devir sırasında alacağın varlığını ve borçlunun ödeme gücüne sahip olduğunu garanti etmiş olur.

Alacak bir edim karşılığı olmaksızın devredilmiş ya da kanun gereğince başkasına geçmişse, devreden veya önceki alacaklı, alacağın varlığından ve borçlunun ödeme gücünden sorumlu değildir.

CEVAP: D

26. Taraflardan biri, diğerinin aldatması sonucu bir sözleşme yapmışsa, **yanılması esaslı olmasa bile, sözleşmeyle bağlı değildir.**

Üçüncü bir kişinin aldatması sonucu bir sözleşme yapan taraf, sözleşmenin yapıldığı sırada karşı tarafın aldatmayı bilmesi veya bilecek durumda olması hâlinde, sözleşmeyle bağlı değildir. Hilenin bizzat karşı tarafça yapılmış olması şart değildir. Karşı taraf lehine üçüncü kişilerce de yapılmış olabilir. Ancak üçüncü kişinin hilesi, hileye maruz kalana her durumda iptal hakkı vermez. Üçüncü kişilerce yapılmış olan hilenin bu sonucu doğurabilmesi için, lehine hile yapılan tarafın bunu bilmesi veya bilmesinin gerekmesi şarttır. Eğer karşı taraf iyi niyetliyse, aldatılan taraf yaptığı bu sözleşmeyi iptal edemez. Diğer yandan hile başlı başına bir haksız fiil de oluşturacağından hileyi yapan üçüncü kişinin tazminat sorumluluğu yine de vardır. Diğer yandan temsilcinin yaptığı hile üçüncü kişi hilesi değil taraf hilesi kabul edilecektir. Aynı yönde kişinin veya temsilcisine yapılan hile de bizzat kendisine yapılmış sayılmaktadır.

Yanılma veya aldatma sebebiyle ya da korkutulma sonucunda sözleşme yapan taraf, yanılma veya aldatmayı öğrendiği ya da korkutmanın etkisinin ortadan kalktığı andan başlayarak bir yıl içinde sözleşme ile bağlı olmadığını bildirmez veya verdiği şeyi geri istemezse, sözleşmeyi onanmış sayılır. **1 yıl hak düşürücü bir süredir.**

Aldatma veya korkutmadan dolayı bağlayıcılığı olmayan bir sözleşmenin onanmış sayılması, tazminat hakkını ortadan kaldırmaz.

CEVAP: C

27. Kusurlu ve hukuka aykırı bir fiille başkasına zarar veren, bu zararı gidermekle yükümlüdür.

Zarar verici fiili yasaklayan bir hukuk kuralı bulunmasa bile, ahlaka aykırı bir fiille başkasına kasten zarar veren de, bu zararı gidermekle yükümlüdür.

Zarar gören, zararını ve zarar verenin kusurunu ispat yükü altındadır.

Uğranılan zararın miktarı tam olarak ispat edilemiyorsa hâkim, olayların olağan akışını ve zarar görenin aldığı önlemleri göz önünde tutarak, zararın miktarını hakkeniyete uygun olarak belirler.

Hâkim, tazminatın kapsamını ve ödenme biçimini, durumun gereğini ve özellikle kusurun ağırlığını göz önüne alarak belirler.

Tazminatın irat biçiminde ödenmesine hükmedilirse, borçlu güvence göstermekle yükümlüdür.

Zarar gören, zararı doğuran fiile razı olmuş veya zararın doğmasında ya da artmasında etkili olmuş yahut tazminat yükümlüsünün durumunu ağırlaştırmış ise hâkim, tazminatı indirebilir veya tamamen kaldırabilir.

Zarara hafif kusuruyla sebep olan tazminat yükümlüsü, tazminatı ödemediğinde yoksulluğa düşecek olur ve hakkeniyet de gerektirirse hâkim, tazminatı indirebilir.

Birden çok kişi birlikte bir zarara sebebiyet verdikleri veya aynı zarardan çeşitli sebeplerden dolayı sorumlu oldukları takdirde, haklarında müteselsil sorumluluğa ilişkin hükümler uygulanır.

Tazminatın aynı zarardan sorumlu müteselsil borçlular arasında paylaştırılmasında, bütün durum ve koşullar, özellikle onlardan her birine yüklenebilecek kusurun ağırlığı ve yarattıkları tehlikenin yoğunluğu göz önünde tutulur.

Tazminatın kendi payına düşeninden fazlasını ödeyen kişi, bu fazla ödemesi için, diğer müteselsil sorumlulara karşı rücu hakkına sahip ve zarar görenin haklarına halef olur.

CEVAP: D

28. Sebepsiz Zenginleşmeden Doğan Borç İlişkileri
Haklı bir sebep olmaksızın, bir başkasının malvarlığından veya emeğinden zenginleşen, bu zenginleşmeyi geri vermekle yükümlüdür.

Bu yükümlülük, özellikle zenginleşmenin geçerli olmayan veya gerçekleşmemiş ya da sona ermiş bir sebebe dayanması durumunda doğmuş olur.

Borçlanmadığı edimi kendi isteğiyle yerine getiren kimse, bunu ancak, kendisini borçlu sanarak yerine getirdiğini ispat ederse geri isteyebilir.

Zamanaşımına uğramış bir borcun ifasından veya ahlaki bir ödevin yerine getirilmiş olmasından kaynaklanan zenginleşmeler geri istenemez.

Borç olmadığı hâlde ödenmiş olan edimin geri istenmesine ilişkin diğer kanun hükümleri saklıdır.

Sebepsiz zenginleşen, zenginleşmenin geri istenmesi sırasında elinden çıkmış olduğunu ispat ettiği kısmın dışında kalanı geri vermekle yükümlüdür.

Zenginleşen, zenginleşmeyi iyiniyetli olmaksızın elden çıkarmışsa veya elden çıkarırken ileride geri vermek zorunda kalabileceğini hesaba katması gerekiyorsa, zenginleşmenin tamamını geri vermekle yükümlüdür.

Zenginleşen iyiniyetli ise, yaptığı zorunlu ve yararlı giderleri, geri verme isteminde bulunandan isteyebilir.

Zenginleşen iyiniyetli değilse, zorunlu giderlerinin ve yararlı giderlerinden sadece geri verme zamanında mevcut olan değer artışının ödenmesini isteyebilir.

Zenginleşen, iyiniyetli olup olmadığına bakılmaksızın, diğer giderlerinin ödenmesini isteyemez. Ancak, kendisine karşılık önerilmezse, o şey ile birleştirdiği ve zararsızca ayrılması mümkün bulunan eklemeleri geri vermeden önce ayırıp alabilir.

Hukuka veya ahlaka aykırı bir sonucun gerçekleşmesi amacıyla verilen şey geri istenemez. Ancak, açılan davada hâkim, bu şeyin Devlete mal edilmesine karar verebilir.

CEVAP: E

HUKUK / ÇÖZÜMLERİ

29. Türk Ticaret Kanununda düzenlenen hususlarla bir ticari işletmeyi ilgilendiren bütün işlem ve fiiller ticari işlerdendir.

Bir tacirin borçlarının ticari olması asıldır. Ancak, gerçek kişi olan bir tacir, işlemi yaptığı anda bunun ticari işletmesiyle ilgili olmadığını diğer tarafa açıkça bildirdiği veya işin ticari sayılmasına durum elverişli olmadığı takdirde borç adi sayılır. Tüzel kişilerin ise adi iş sahası yoktur yaptıkları her iş istisnasız ticari iştir.

Taraflardan yalnız biri için ticari iş niteliğinde olan sözleşmeler, Kanunda aksine hüküm bulunmadıkça, diğeri için de ticari iş sayılır.

Tacir, her türlü borcu için iflasa tabidir; ayrıca kanuna uygun bir ticaret unvanı seçmek, ticari işletmesini ticaret siciline tescil ettirmek ve bu Kanun hükümleri uyarınca gerekli ticari defterleri tutmakla da yükümlüdür.

Her tacirin, ticaretine ait bütün faaliyetlerinde basiretli bir iş adamı gibi hareket etmesi gerekir.

CEVAP: C

30. Bu rehin menkul niteliğinde olan işletme varlıklarının tümünü kapsamasına rağmen, teslimle değil tescille kurulur. **Esnaf işletmelerinin rehni de Ticari İşletme Rehni Kanunu'na tâbidir.**

Ticari işletme rehni, kredi kurumları ve kredili satış yapan gerçek ve tüzel kişiliği haiz müesseseler ve kooperatifler ile ticari işletme işletenler arasındaki kredi sözleşmeleri kapsamında, alacağı teminat altına almak amacıyla yapılır. **Rehin için önce noterde rehinin kapsamına giren unsurların tümünün gösterildiği bir sözleşme yapılır.** Ardından bu sözleşme ticaret sicili müdürlüğüne tutulan özel sicile tescil edilir ve rehin kurulmuş olur

Kredinin miktarı ne olursa olsun, mevcut ve faaliyete tahsis edilmiş bütün menkul işletme tesisatının, ticaret unvanının ve kullanılmaktaysa işletme adının rehne dâhil edilmesi zorunludur. Bu iki grup dışındaki işletme varlıklarının rehni kapsamında alınıp alınmayacağı sözleşme ile belirlenir.

CEVAP: C

31. Kollektif şirket, ticari bir işletmeyi bir ticaret unvanı altında işletmek amacıyla, gerçek kişiler arasında kurulan ve ortaklarından hiçbirinin sorumluluğu şirket alacaklılarına karşı sınırlanmamış olan şirkettir.

Kollektif şirket sözleşmesi yazılı şekle tabidir; ayrıca, sözleşmedeki imzaların noterce onaylanması şarttır.

Zorunlu kayıtlar

Kollektif şirket sözleşmesine aşağıdaki kayıtların yazılması zorunludur:

- Ortakların ad ve soyadlarıyla yerleşim yerleri ve vatandaşlıkları.
- Şirketin kollektif olduğu.
- Şirketin ticaret unvanı ve merkezi.
- Esaslı noktaları belirtilmiş ve tanımlanmış bir şekilde şirketin işletme konusu.
- Her ortağın sermaye olarak koymayı taahhüt ettiği para miktarı; para niteliğinde olmayan sermayenin değeri ve bu değer ne suretle biçilmiş olduğu; sermaye olarak kişisel emek konulmuşsa bu emeğin niteliği, kapsamı ve değeri.
- Şirketi temsile yetkili kimselerin ad ve soyadları, bunların yalnız başına mı, yoksa birlikte mi imza koymaya yetkili oldukları.

Ortaklar, emredici hükümlere aykırı olmamak şartıyla, şirket sözleşmesine diledikleri kayıtları koyabilirler.

CEVAP: B

32. Yeni TTK md 417 e göre Anonim şirket genel kurulunda kural önceden ilan edilen gündeme, bağlılık ilkesidir. Bu kuralın istisnalarından biride azınlığın bilanço görüşmelerinin ertelenmesini talep etmesidir. Bu durumda, gündemde olmasa da bilanço görüşmeleri ertelenir. Bu azınlığa kanunda verilmiş bir haktr. Azınlığın gerekçe göstermesine de gerek yoktur.

CEVAP: C

33. Çek;

- Senet metninde "çek" kelimesini ve eğer senet Türkçe'den başka bir dille yazılmış ise o dilde "çek" karşılığı olarak kullanılan kelimeyi,
- Kayıtsız ve şartsız belirli bir bedelin ödenmesi için havaleyi,
- Ödeyecek kişinin, "muhatapın" ticaret unvanını,
- Ödeme yerini,
- Düzenlenme tarihini ve yerini,
- Düzenleyenin imzasını,

içerir.

Türkiye'de ödenecek çeklerde muhatap ancak bir banka olabilir.

Diğer bir kişi üzerine düzenlenen çek yalnız havale hükmündedir.

TTK ya göre, belirli bir kişi lehine "veya hamiline" kelimelerinin veya buna benzer başka bir ibarenin eklenmesiyle düzenlenen çek, hamiline yazılı çek sayılır. Kimin lehine düzenlendiği gösterilmemiş olan bir çek, hamiline yazılı çek hükmündedir.

CEVAP: E

HUKUK / ÇÖZÜMLERİ

34. Vadede poliçe ödenmemişse hamil, cirantalara, düzenleyene ve poliçe dolayısıyla taahhüt altına girmiş olan diğer kişilere başvurabilir.

Hamil;

- Kabulden tamamen veya kısmen kaçınılmış,
- Poliçeyi kabul etmiş olsun olmasın, muhatap iflas etmiş veya bir ilamla ispatlanmamış olsa da sadece ödemelerini tatil etmiş veya aleyhindeki herhangi bir icra takibi semeresiz kalmış veya
- Kabul için arz edilmesi menedilen bir poliçenin düzenleyeni iflas etmiş,

olursa vadenin gelmesinden önce de aynı başvurma hakkını haizdir.

Belirli bir günde veya düzenlenme gününden ya da görüldükten belirli bir süre sonra ödenmesi şartını içeren bir poliçeden dolayı çekilecek ödememe protestosunun, ödeme gününü izleyen iki iş günü içinde çekilmesi zorunludur. **Aksi halde protestodan muaşyet Halide yoksa, hamil müracaat hakkını kaybeder.**

CEVAP: C

35. İcra Kesinleşmeden İcra edilemeyecek ilamlar;

- Taşınmaz üzerindeki aynı hakka ilişkin ilamlar,
- Aile ve kişiler hukukuna ilişkin ilamlar,

İstisnası: Nafaka ilamları kesinleşmeden icraya konulabilir

- Sayıştay ilamları,
- Yabancı mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizine ilişkin ilamlar,

Hakem kararları kesinleşmeden icra edilemeyecek hükümler arasındayken, 6100 sayılı yeni Hukuk Muhakemeleri Kanununun 439. maddesi gereği artık kesinleşmeden icra edilebilir hale gelmiştir.

CEVAP: C

36. İhalenin Feshini İsteyebilecekler;

- Satış isteyen alacaklı
- Borçlu
- Pey sürerek ihaleye katılanlar
- Tapu sicilindeki ilgililer

CEVAP: E

37. Bu durumda alacaklının kabulü aranmaz. Ancak bu kabulün aranmadığı durum borçlunun borcu 111. maddedeki şartlar çerçevesinde ödemesi halindedir. Yoksa bu şartlar dışında bir taksitlendirme için yine alacaklının kabulü gerekmektedir.

111. maddedeki şartlar;

- Borçlunun borca yetecek kadar malı haczedilmiş olmasıdır.
- Taksitlendirme talebi satış talebinden önce gerçekleşmelidir.
- Her taksit borcun 1/4'ünden az olmamalıdır.
- İlk taksit peşin kalanı 3 ay içinde ödenmelidir.

Bu 111. maddedeki şartlar birlikte mevcut ise hacizden sonra olmak şartıyla alacaklının kabulüne gerek olmadan taksitle ödeme yoluna gitmek mümkündür. Bu sayılan şartların dışında şartlarla veya hacizden önce nasıl olursa olsun taksitle ödeme için alacaklının kabulü şarttır.

CEVAP: C

38. İflasa Tabi Olan Kişiler

- Tacirler
- Tacir gibi sorumlu olanlar
- Ticareti terk eden tacir, iflandan itibaren 1 yıl daha iflasa tabidir
- Sermaye şirketleri
- Kollektif şirket ve komandit şirket ortaklarının iflası istenebilir. Ancak komandit şirketlerde komanditer ortağın iflası ancak taahhütlerini yerine getirmezse istenebilir.
- Bankacılık kanununa göre verdikleri kararlarla bankayı zarara uğratan yönetici ve denetçilerinin de iflası istenebilir.
- Konkordatosu tasdik olmayan ve mühleti kaldırılan veya projesi tamamen feshedilen
- Donatma İştiraki
- Amacına ulaşmak için ticari işletme işleten dernek (Kamuya yararlı dernekler hariç)

CEVAP: A

39. Birinci alacaklılar toplantısındaki tercihen elinde tapu senedi, noter senedi, 68/b veya 150/ı maddelerindeki belirtilen belgelerden biri bulunan alacaklılar arasından, iflas müdürü tarafından 1 veya 2 alacaklı olmak suretiyle seçilirler. Bu organın kararlarına karşı da şikayet yoluna başvurulabilir.

Bu organın tek görevi birinci alacaklılar toplantısındaki oyların geçerli olup olmadığının kararını vermektir.

CEVAP: A

40. Mal varlığının terki suretiyle konkordato İİK 309/a maddesi vd. düzenlenmiştir. Bu konkordato türünde alacaklılar haklarını, alacaklılar kurulu ve tasfiye memuru aracılığıyla kullanırlar ve bu organların seçimini alacaklılar toplantısı yapar. Ayrıca bu organların nasıl seçileceği konkordato projesinin zorunlu içeriğinden sayılmıştır.

CEVAP: D

İKTİSAT ÇÖZÜMLER

1. Tüketicinin faydasını max. ettiği durumda;

$$\frac{MU_x}{MU_y} = \frac{P_x}{P_y} \text{ eşitliği geçerli idi.}$$

$$MU_x = \frac{\Delta U}{\Delta x} = ax^{a-1}y^b$$

$$MU_y = \frac{\Delta U}{\Delta y} = bx^ay^{b-1}$$

$$\frac{MU_x}{MU_y} = \frac{P_x}{P_y}$$

$$\frac{ax^{a-1}y^b}{bx^ay^{b-1}} = \frac{P_x}{P_y}$$

$$\frac{ay}{bx} = \frac{P_x}{P_y} \Rightarrow \text{soruya göre } x = y \text{ olduğu için}$$

$$\frac{a}{b} = \frac{P_x}{P_y} \Rightarrow bP_x = aP_y \Rightarrow \boxed{P_y = \frac{b}{a} P_x}$$

y malının fiyatı x malının fiyatının $\frac{b}{a}$ katıdır.

CEVAP: D

2. Talebin fiyat esnekliği $e^d = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \cdot \frac{P}{Q}$ formülü ile hesaplanır. $Q = 240 - 6P$ fonksiyonunda verileri formüle yerleştirelim.

$$-1 = -6 \cdot \frac{P}{240 - 6P}$$

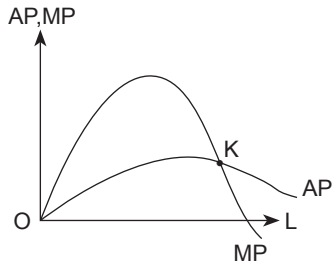
$$-240 + 6P = -6P$$

$$12P = 240$$

$$\boxed{P = 20}$$

CEVAP: A

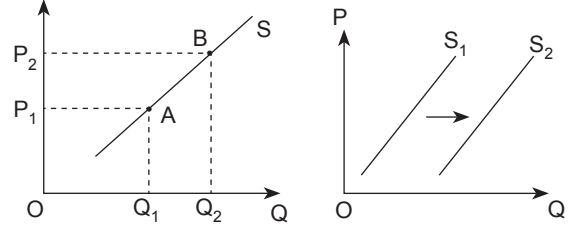
3. Kısa dönem üretim analizinde ortalama ürün (AP) marjinal ürün (MP) eğrileri aşağıdaki gibidir.

Grafikte K noktasında $AP_{\max} = MP$. K noktasından sonra ise $AP > MP$ dir. Soruda da sorulan ortalama ürünün marj. üründen büyük olduğu bölgedir ve bu bölge de grafikte de görüldüğü gibi marjinal ürün azalmandır.

CEVAP: A

4. Arz fonksiyonu arzı etkileyen fiyat dışındaki değişkenler sabitlenerek elde edilir.

Grafikte görüldüğü gibi fiyat değiştiğinde arz eğrisi üzerinde hareketlenme olur. Arz eğrisinin sağa kayması için arzı artıran fiyat dışında bir faktörün değişmesi gerekir. Soruda E seçeneğinde girdi fiyatının düşmesi firma maliyetlerini azaltacağından arz artar ve arz eğrisi sağa kayar.

CEVAP: E

5. Eşmaliyet denklemi $K = \frac{C}{P_K} - \frac{P_L}{P_K}$ şeklinde yazılabilir.
C → Maliyet

P_K → K'nin fiyatı (faiz)

P_L → L'nin fiyatı (ücret)

Soruda verilen denkleme göre $\frac{C}{P_K} = 180$

$$\frac{P_L}{P_K} = 4$$

ve yine soruda $P_L = 8$ olarak verilmiş.

$$\frac{8}{P_K} = 4 \Rightarrow P_K = 2 \text{ olur.}$$

$$\frac{C}{P_K} = \frac{C}{2} = 180 \Rightarrow C = 360 \text{ dir.}$$

CEVAP: A

6. $Q^S = -20 + 3P$ şeklindeki bir fonksiyonda arzı 40 birim artıralım.

$$Q^S = -20 + 3P + 40$$

$$Q^S = 20 + 3P \text{ arz fonk. elde ederiz.}$$

Denge fiyatını bulmak için de;

$$D^A = Q^S \text{ eşitliğini kullanırsak;}$$

$$120 - 2P = 20 + 3P$$

$$5P = 100$$

$$P = 20 \text{ olur.}$$

CEVAP: C

İKTİSAT / ÇÖZÜMLERİ

7. X ve Y tam ikame mallar ise fayda fonksiyonu doğrusaldır ve aynı zamanda farksızlık eğrisi de doğrusaldır. Dolayısıyla doğrusal farksızlık eğrisi üzerindeki her noktada farksızlık eğrisinin eğimi olan marjinal ikame oranı sabittir.

CEVAP: C

8. Düşük mallar gelir artınca talebi azalan mallardır. Giffen tipi olmayan düşük mallarda malın fiyatı düşünce toplam etki ile mala talep miktarı artar. Yani fiyat değişiminin yarattığı toplam etki negatiftir. İkame etkisi tüm mallarda olduğu gibi negatiftir. Ancak gelir etkisi pozitifdir.

CEVAP: D

9. Tekelci rekabetçi bir firma ürün farklılaştırması yaparak yani ürettiği ürünü marka, reklam v.s. konularda farklılaştırarak tüketicinin malın fiyatındaki değişmelere karşı kayıtsız kalmasını sağlayabilir. Dolayısıyla ürün farklılaştırması talebin fiyat esnekliğini azaltır.

CEVAP: D

10. Sorudaki söz konusu malın talebinin fiyat esnekliği (e^d)

$$e^d = \frac{\% \Delta Q}{\% \Delta P} = \frac{-\%8}{\%4} = -2$$

Hatırlayacağınız gibi bir firmanın satış hasılatının fiyatındaki değişimler karşısında nasıl değişeceği talebin fiyat esnekliğine bağlıdır. $e^d > 1$ ise $P \uparrow$ TR \downarrow

Soruda fiyat arttığına göre satıcı hasılatı azalacaktır.

$$\% \Delta TR = +\%4 - \%8 = -\%4 \Rightarrow \text{Toplam hasılat } \%4 \text{ azalır.}$$

CEVAP: D

11. İkame esnekliği girdiler arasındaki ikame gücünü ölçer. Cobb-Douglas üretim fonksiyonuna göre ikame esnekliği 1'dir ve sabittir. Cobb-Douglas üretim fonksiyonunun eşürün eğrisi ise orijine göre dış bükeydir.

CEVAP: E

12. Hükümetin sübvansiyon ödemesi arzı artırır. Arz eğrisi sağa kayar ve her miktar için arz fiyatı azalır.

$Q^S = -40 + 4P$ arz fonksiyonunda -40 rakamı diğer şeylerin arza etkisini gösterir.

Hükümetin sübvansiyon ile müd. sonra fonk. $Q^S = 4P$ haline geldiğine göre arz artmıştır. Arz. fonk. sübvansiyonu dahil edersek;

$$Q^S = -40 + 4(P+S) \rightarrow \text{sübvansiyon}$$

$$-40 + 4P + 4S = 4P$$

$$-40 + 4S = 0$$

$$4S = 40$$

$$\boxed{S = 10}$$

CEVAP: D

13. Sıkı para politikası para arzının azaltıldığı anlamına gelir. Para arzı azalınca faizler artar. Dışa açık ekonomide faiz artışı ülkeye döviz girişine yol açar. Döviz kuru düşer. Döviz kurunun düşmesi ithalatı artırır ihracatı azaltır. Dış ticaret açığı artar.

CEVAP: D

14. Yatırımların gelire duyarlı olması durumunda hızlandırılan ilkesi geçerlidir.

Yatırım gelire duyarlı ise ($I = I_0$) harcama çarpanı

$$K_H = \frac{1}{1-MPC} \text{ olur.}$$

Yatırımlar gelire duyarlı ise ($I = I_0 + bY$)

harcama çarpanı en büyük değeri alır.

$$K_H = \frac{1}{1-MPC-b} \text{ olur çarpan artar.}$$

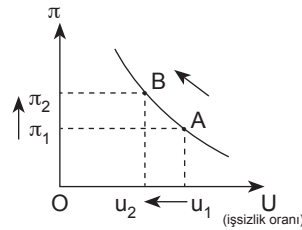
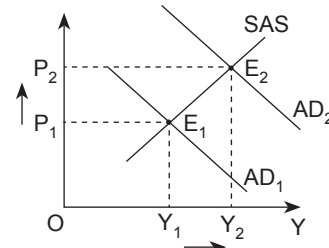
CEVAP: B

15. Sermaye hareketliliği tam ise ödemeler bilançosu denge eğrisi (BP) dünya faizinde yatay olur.

Devlet harcamalarındaki artış IS'yi sağa kaydırır. Faiz oranı dünya faizinin üzerine çıkar ve ülkeye döviz girişi olur. Sabit kur sisteminde Merkez Bankası piyasadan döviz alır ve piyasaya ulusal para çıkarır. Para arzı artar. LM sağa kayar.

CEVAP: C

16. Para arzındaki artış Toplam Talep eğrisini sağa kaydırır. T. Talep eğrisi üzerinde hareketle beklenmeyen bir fiyat artışı (enflasyon) gerçekleşir. Enflasyon artışı ise Phillips eğrisi üzerinde yukarıya doğru harekete neden olur.

CEVAP: C

17. LM eğrisi para piyasası denge ($L = M$) eğrisidir.

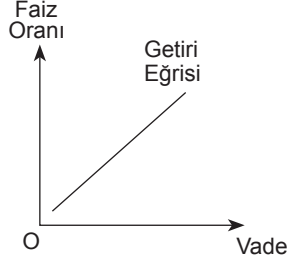
$$\text{LM eğrisinin eğimi} = \frac{\text{Para talebinin gelire duyarlılığı}}{\text{Para talebinin faize duyarlılığı (h)}}$$

Para talebinin faize duyarlılığı artınca LM'nin eğimi azalır ve LM eğrisi yatıklaşır.

CEVAP: D

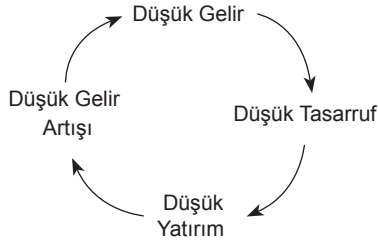
İKTİSAT / ÇÖZÜMLERİ

28. Finansal varlıkların getirileri (faiz oranı) ile vadeleri arasındaki ilişkiyi gösteren eğriye “getiri eğrisi” denir. Eğer uzun vadeli faiz oranı kısa vadeli faiz oranından büyükse, getiri eğrisi pozitif eğimli olur. Çünkü, vade uzadıkça faiz oranı artar.

CEVAP: A

29. “Yoksulluğun Kısır Döngüsü” teorisini geliştiren Nurkse’e göre, az gelişmiş ülkelerde gelir düzeyi düşük olduğundan tasarruf düzeyi de düşüktür. Tasarrufların düşük olması yatırımların da düşük olmasına ve gelir artışının az olmasına neden olur. Bu durum;

B biçiminde bir kısır döngüye yol açar.

CEVAP: D

30. A. Okun tarafından geliştirilen “İktisadi Hoşnutsuzluk (Mutsuzluk) Endeksi”, işsizlik oranı ile enflasyon oranının toplamına eşittir.

CEVAP: D

31. Neo-Klasik büyüme Modeli olan Solow–Swan modelinde, tasarruflar büyümeyi geçici olarak (durağan duruma kadar) etkiler. Bu modele göre, tasarruflar uzun dönem büyüme üzerinde etkisizdir. Büyümenin asıl kaynağı teknolojik gelişmedir. Bu nedenle, tasarrufların büyüme üzerindeki etkisi minimize, teknolojinin büyüme üzerindeki etkisi maksimize edilmiştir.

CEVAP: B

32. Singer–Prebisch Tezine göre, tarım ürünleri ihraç eden az gelişmiş ülkeler ile sanayi ürünleri ihraç eden gelişmiş ülkeler arasındaki dış ticarete, dış ticaret hadleri uzun dönemde az gelişmiş ülkeler aleyhine değişir. A şıkkı, Genç Endüstriler Tezini (List), C şıkkı, Kuzey–Güney Diyalogunu (Myrdal), D şıkkı, Yoksulluğun Kısır Döngüsünü (Nurkse), E şıkkı, Gelişme Aşamaları Kuramını (Rostow) ifade eder.

CEVAP: B

33. Linder tarafından geliştirilen “Tercihlerde Benzerlik Teorisi”, 1960’larda ortaya atılan yeni dış ticaret teorisi olup, ülkeler arasındaki dış ticareti zevk ve tercihlerin benzerliğine dayandırmaktadır. Bu nedenle talep yönlü bir teoridir.

CEVAP: E

34. Reel döviz kurunun yükselmesi ulusal paranın değer kaybetmesi anlamına gelir. Bu da yurt içinde üretilen malların yabancılar için ucuzlamasına ve ihracatın artmasına neden olur. Ulusal paranın satın alma gücü düştüğü için ithalat azalır ve böylece net ihracat artar. Bu da dış ticaret açığının azalmasına neden olur.

CEVAP: B

35. Gümrük vergileri ithal malının yurt içi fiyatını artırarak, bu malın yurt içi üretimi artırır. Yani ithal ikameci sanayiye üretimi artar.

CEVAP: E

36. A. Smith’e göre, bir ülke her iki malın da üretiminde mutlak üstünlüğe sahipse dış ticaret yapmasına gerek yoktur. D. Ricardo’ya göre ise, hangi malın üretiminde daha fazla üstünlüğe sahipse o malın üretiminde uzmanlaşarak o malı ihraç etmelidir.

CEVAP: C

37. 5 Nisan 1994 krizi bir iç borçlanma krizidir.

CEVAP: B

38. İzmir İktisat Kongresi’nin Cumhuriyetin ilk yıllarındaki politikaların belirlenmesinde özel bir öneminin olduğu anlaşılmaktadır (Oğuz - Bayar, 2003: 5). Bu kapsamda; ulusal sanayiinin kurulması için özel önlemlerin alınması, yerli malların kara ve deniz ulaştırmasında indirimle gidilmesi, sanayicilere kredi verilmesi, özel sektörün yapamayacağı yatırımları devletin üstlenmesi, yerine uygun bir vergi konulması şartı ile aşar vergisinin (tarım ürünleri üzerinden aynı olarak onda bir oranında alınan geleneksel bir dolaysız vergidir) kaldırılması kongrede alınan önemli kararlardır.

CEVAP C

39. Türkiye’nin ilk ulusal bankası Türkiye İş Bankası olup, 1924 yılında kurulmuştur.

CEVAP: A

40. II. Dünya Savaşı sonrası ilk dolar devalüasyonu 1946 yılında yapılmış, Dünya Bankasına ve IMF’ye 1947 yılında üye olunmuş, enflasyon hedeflemesine 2002 yılında geçilmiş, II. Sanayi Planı 1936 yılında uygulanmaya konulmuş, I. Beş Yıllık Kalkınma Planı 1963–1967 döneminde uygulanmıştır.

CEVAP: D

MALİYE ÇÖZÜMLER

1. Ekonomide bir kişinin refahını azaltmadan diğer kişilerin refahını artırmak mümkün değil ise kaynak tahsisi etkindir, ifadesi pareto optimalitesini tanımlar. Tam rekabet koşulları altında varılan her rekabetçi denge aynı zamanda pareto optimalite noktasıdır, ifadesi refah iktisadının birinci en iyi teoremidir. Ekonomide bir kişinin refahını azaltmadan diğer kişinin refahını artırarak kaynak tahsisinde etkinliğe ulaşılabilir, ifadesi pareto iyileştirme değildir. Başlangıçtaki kaynakları yeniden dağıtarak bir rekabetçi dengeden başka bir rekabetçi dengeye piyasa koşulları içerisinde varılabilir, ifadesi ise refah iktisadının ikinci en iyi teoremidir.
CEVAP: D
2. Denk bütçe klasik teoriye ait bir hedefdir. Günümüzde bütçe, devri bir nitelik kazanmıştır. Zaten maliye politikası uygulamaları da bütçe açığı ya da fazlasına sebep olmaktadır.
CEVAP: C
3. Paternalist devlet anlayışı bireyin tercihlerinin yerine devletin kendi tercihlerini dayatmasıdır. Ve bu anlayış çerçevesinde erdemli mallar üretilmektedir. Emniyet kemeri takma zorunluluğu ise bu anlayışa uygundur.
CEVAP: D
4. Devletin piyasaları düzenlemek amacıyla oluşturduğu Sermaye Piyasası Kurulu, Rekabet Kurumu, Radyo Televizyon Üst Kurulu gibi kuruluşlara regülatör kuruluşlar adı verilmektedir. Ve burada amaç devletin piyasaları düzenlemesidir.
CEVAP: C
5. Dar anlamda kamu gideri içerisinde sadece Merkezi Yönetim harcamaları yer alır. Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Vakıflar Genel Müdürlüğü özel bütçeli kuruluşlardır. Avrupa Birliği Bakanlığı genel bütçeli kuruluştur. Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu ise 2012 yılı itibarıyla düzenleyici ve denetleyici kurumlar arasında yer almaktadır. Oysa ki Ankara Büyükşehir Belediyesi mahalli idareler içerisinde yer alır.
CEVAP: C
6. Ekonominin monetizasyonu, aynı ekonomiden nakdi ekonomiye geçiş, enflasyon etkisi, bütçede gayrisafi usulün kullanılması, devlet sınırlarının ve nüfusun büyümesi ve kamulaştırma harcamaları kamu harcamalarının görünüşte artış nedenidir. Paranın değerinin artması kamu harcamalarının görünüşte artış nedeni değil görünüşte azalış nedenidir.
CEVAP: C
7. William Baumal'ın "Dengesiz Büyüme Hipotezi" veya "Verimlilik Modeli" olarak adlandırılan görüşü, kamu harcamalarının artışını kamu sektörü ile özel sektör arasındaki verimlilik farkına bağlamıştır. Özel sektörde ölçek ekonomilerinden yararlanılıyor olması ve teknolojik gelişmenin takibi sayesinde çalışanların verimlerinin daha hızlı arttığını, kamu sektöründe ise bu verim artışının oldukça yavaş seyrettiğini belirtmiştir. Emek faktörünün verim artışından ötürü özel sektörde daha yüksek ücretler aldığını ve bu sürecin kamu sektöründen özel sektöre emek arayışını beraberinde getireceğini belirtmiştir. Devletlerin buna karşı ellerindeki tek araç ücretlerdir. Verim artışı olmadan yapılan ücret artışları, kamu harcamalarındaki artışın nedeni olarak ifade edilmektedir.
CEVAP: A
8. Kamu hizmetlerinin maliyetini belirleyen unsurlar; girdi fiyatları, üretim teknolojisi, sunulan hizmet miktarı, hizmet sunulan alanın genişliği, hizmetten yararlananların sayısı olarak belirtilmektedir.
CEVAP: D
9. Wagner ve Buchanan kamu harcamalarındaki artışın ana nedeninin devlet borçları olduğunu belirtirler. Pigou ve Dalton kamu harcamalarının sosyal refahın artırılması talebinden dolayı arttığını belirtirler. Buchanan, Tullock ve Downs hükümetlerin aşırı harcamalarından dolayı kamu harcamalarının arttığını belirtirler. Niskanen ve Breton bürokratların kamu harcamalarını artırdığını söylerler. Oysa ki Musgrave ve Adams aynı görüşte değildirler. Adams kamu harcamalarının savaş ve devlet borçlarının yükünden dolayı arttığını söyleyip Wagner'e destek verirken, Musgrave savaş harcamaları istisna tutulduğunda aslında kamu harcamalarının sürekli artmayacağını belirterek Adams ve Wagner'in düşüncesine karşı çıkar.
CEVAP: E
10. Dalton'a göre, transfer harcamalarının fiyat üzerinden tüketiciye yansımaları için talep esnekliğinin sonsuz olması gerekmektedir. Talep esnekliği düşükse sübvansiyonun büyük kısmı üreticiye yansımaktadır.
CEVAP: B
11. Devletin bayındırlık hizmetleri sonucu oluşan toplumsal fayda nedeniyle, öngörülen harcamaları finanse etmek için tahsil edilen kamu geliri harcamalara katılma payıdır.
CEVAP: A

12. Gelir vergisi genel ve dolaysız bir vergidir. Vergi adaleti bakımından tercih edilir. Artan oranlı olması dolayısıyla ortalama vergi oranı marjinal vergi oranından düşüktür. İkame etkisi yüksek gelir etkisi düşüktür. Subjektif yani şahsi bir vergidir.

CEVAP: D

13. Tablodan da anlaşılacağı üzere gelirin ilk ₺10.000'lik kısmı için vergi oranı %0'dır. Bu demektir ki en az geçim indirimi uygulanmıştır. Yükseklik farkı $40 - 0 = \%40$ 'dir. Matrah dilimlere ayrılmıştır. Yani dilim usulü artan oranlı tarifedir. Oranlar onar onar artmıştır. Dolayısıyla artma oranı sabittir. Uzunluk farkı ise $50.000 - 10.000 = 40.000$ 'dir.

CEVAP: C

14. Vergiden indirim yönteminde önce mükellefin ₺50.000 geliri tarifeye göre vergilendirilir. Buna göre ödenecek vergi ₺9.000'dir. Sonra en az geçim indirimi tutarı tarifeye göre vergilendirilir. En az geçim indirimi tutarı tarifeden de anlaşılacağı üzere ₺10.000'dir. Bu durumda bulunan vergi 0'dır. Bulunan vergiler birbirinden çıkarılarak ödenecek vergi ortaya çıkar. $9.000 - 0 = 9.000$

CEVAP: C

15. Marjinal vergi oranı = $\frac{\Delta T}{\Delta X}$ (vergideki değişiklik/matrahda ki değişiklik) olduğuna göre öncelikle mükellefin geliri ₺20.000 iken ödeyeceği vergi bulunur. Ödenecek vergi tarifeye göre ₺1.000'dir. Sonra mükellefin geliri ₺50.000 iken ödenecek vergi hesaplanır. Tarifeye göre ödenecek vergi ₺9.000'dir.

$$\text{Marjinal vergi oranı} = \frac{9.000 - 1.000}{50.000 - 20.000}$$

$$\text{Marjinal vergi oranı} = \frac{8.000}{30.000}$$

$$\text{Marjinal vergi oranı} = 0,2666 \text{ yaklaşık } \%26'6\text{dır.}$$

CEVAP: D

16. Tanzi etkisi, enflasyonun vergi hasılatını düşürdüğünü belirtmiştir. Laffer vergi oranlarının artırılmasının vergi hasılatını düşürdüğünü belirtmiştir. Ramsey ise esnekliği düşük olan mallardan daha fazla vergi alınmasının vergi hasılatını artırdığını belirtmiştir.

CEVAP: D

17. Türkiye'de 5018 sayılı kanunla birlikte Bütçe hazırlama ve uygulama sürecinde etkinliğin sağlanması amacıyla özel hükümler getirilerek tek yıllık değil çok yıllık bütçeleme sistemine geçilmesi karara bağlanmıştır.

CEVAP: C

18. Türkiye İş Kurumu sosyal güvenlik kuruluşudur. Karayolları Genel Müdürlüğü, Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü ve Gazi Üniversitesi özel bütçeli kuruluşlardır. Sahil güvenlik Komutanlığı ise genel bütçeli kuruluştur.

CEVAP: A

19. Örtülü ödenek, kapalı istihbarat ve kapalı savunma hizmetleri, devletin milli güvenliği ve yüksek menfaatleri, olağanüstü hizmetlerle ilgili icaplarında kullanılmak üzere Başbakanlık bütçesine konulan ödenektir. Yedek ödenek, Bütçe kanunu hazırlanırken öngörülen harcama tertiplerinin yeterli olmaması ya da öngörülmeleyen tertiplerin ortaya çıkması halinde sadece genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerine aktarılmak üzere, cari yıl bütçe giderlerinin %2'sini aşmamak kaydıyla Maliye Bakanlığı bütçesine konulan ödenektir. Bu ödenekten aktarma yapmaya Maliye Bakanı yetkilidir. Mali yıl içinde yapılan bu aktarmaların tür, tutar ve idareler itibarıyla dağılımı, yılın bitimini takip eden 15 gün içerisinde Maliye Bakanlığınca ilan edilir. Ödenek aktarması ise 2 şekilde olur. Bunlardan ilki kurumlar arası ödenek aktarımıdır. Diğerisi ise kurum içi ödenek aktarımıdır. Merkezi yönetim kapsamındaki kamu idareleri, aktarma yapılacak tertipteki ödeneğin %5'ine kadar kendi bütçeleri içinde ödenek aktarımına yetkilidirler. Bu şekilde yapılan aktarmalar 7 gün içinde Maliye Bakanlığına bildirilir.

CEVAP: B

20. İç Denetim Koordinasyon Kurulu, biri Başbakanın, biri Kalkınma Bakanın, biri Hazine Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakanın, biri İçişleri Bakanının, 3'ü Maliye Bakanının önerisi üzerine seçilen 7 üyeden oluşur. Üyeler 5 yıl süreyle Bakanlar Kurulu tarafından atanır. Üyelerin tekrar atanabilmeleri mümkündür. İç Denetim Koordinasyon Kurulu, raporları değerlendirip konsolide ettikten sonra Sayıştay'a değil Maliye Bakanlığı'na sunmaktadır.

CEVAP: D

21. Faaliyet raporları ile üst yöneticiler ve ödenek tahsis edilen harcama yetkilileri, hesap verme sorumluluğu çerçevesinde her yıl kamu kaynaklarının etkin kullanılıp kullanılmadığının, bütçe hedef ve gerçekleştirmelerinin, hedeften sapmalarının ve nedenlerinin açıklandığı bir rapordur. Merkezi yönetim bütçe kapsamındaki kamu idareleri ve sosyal güvenlik kurumlarına ait idari faaliyet raporlarına ilişkin "Genel Faaliyet Raporu" Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanır. Mahalli idarelere ait idari faaliyet raporlarının bir örneği İçişleri Bakanlığı'na gönderilir. İçişleri Bakanlığı da bu raporlara dayanarak Genel Faaliyet Raporu hazırlar. Kesin hesap kanunu, TBMM'nin bütçe üzerindeki yasama denetimini sağlayan bir unsurdur. TBMM'nin kesin hesap kanun tasarısını onaylaması ile bütçe uygulaması aklanmış olur. Kesin hesap kanun tasarısı Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanır ve izleyen mali yılın Haziran ayı sonuna kadar Bakanlar Kurulu tarafından TBMM'ne sunulur ve bir örneği Sayıştay'a gönderilir. Sayıştay tarafından dış denetim raporları, idare faaliyet raporları ve genel faaliyet raporu dikkate alınarak hazırlanan Genel uygunluk bildirimini kesin hesap kanun tasarısının verilmesinden başlayarak en geç 75 gün içinde TBMM'ne sunulur. Kesin hesap kanun tasarısı ve genel uygunluk bildirimini TBMM'ne verilmiş olması ilgili yıla ait Sayıştay tarafından sonuçlandırılmamış denetimleri önlemez ve hesapların kesin hükme bağlandığı anlamına gelmez.
- CEVAP: C**
22. Her türlü kamu kaynağının elde edilmesi ve kullanılmasında denetimin sağlanması amacıyla kamuoyu zamanında bilgilendirilmesi mali saydamlık olarak tanımlanmaktadır. Mali saydamlığın sağlanması için gerekli düzenlemelerin yapılması ve önlemlerin alınmasından kamu idareleri sorumlu olup, bu hususlar Maliye Bakanlığına izlenir.
- CEVAP: E**
23. Tahvillerin nominal değer altında satılması başa başın altında ihraç olarak nitelendirilir. Başa başın altında ihraç kırtasiyeciliği artırır, açıklık ilkesini zedeler yani tahvilin anlaşılabilirliğini zorlaştırır. Gelir dağılımını daha da bozar. Devleti ileride belki de altından kalkamayacağı bir yük altına sokar ve kuşaklar arası dengesizlik oluşturur.
- CEVAP: A**
24. Başa baştan ihraç tahvillerin üzerinde yazılı değerden atılmasıdır. Tasarruf sahibine faiz dışında hiçbir avantaj sağlamaz. Ancak başa başın altında ihraç, itfa primli ve piyango ihraç, vergi imtiyazları gibi uygulamalar başa baştan ihraç edilen tahvile verilen faiz avantajının yanı sıra çeşitli avantajlar sağlamaktadır. Bu durum da dolaylı yoldan faiz oranlarının yükseltilmesi anlamına gelmektedir.
- CEVAP: A**
25. Anaparasının ne zaman ödeneceği belli olmayan borçlara süresiz, ebedi, devamlı borçlanma adı verilir. Ebedi borçlarda faizin ödeme zamanı bellidir. Ancak anaparanın ödeme zamanı belirtilmemiştir.
- CEVAP: B**
26. Borcun sağlandığı piyasanın uyruğu kriterine göre önemli olan devlet borcunun hangi ülkeden alındığıdır. Eğer Türkiye'den alınmışsa iç borç, yurt dışından alınmışsa dış borçtur. Buna göre Türkiye'de faaliyet gösteren banka yabancı bir banka olsa dahi bu borç iç borç sayılmaktadır.
- CEVAP: C**
27. Devlet için kısa vadeli borç kaynaklarından biri de bütçe emanetleridir. Mali yıl sonuna kadar, bütçe harcamalarından ödeme emri belgesine bağlanmış fakat ödenmesi gerçekleşmemiş olan giderler emanet hesabına alınır. Hak sahiplerinin alacaklarını gecikmeli olarak ödeyen devlet, bu sayede kısa süreli bir kaynak yaratmış olur.
- CEVAP: C**
28. Klasik maliyeciler borçlanmayı olağanüstü bir kamu geliri olarak görürler. Devletin borçla finansmanı vergilerin ertelenmesinden ibarettir derler. Ve tabii ki borçlanmanın yükünü gelecek nesiller çekecektir.
- CEVAP: D**
29. Bütçe açığının Merkez Bankası'nın para basması suretiyle kapatılması enflasyona neden olursa bu durum vergi tahsilatının gecikmesi sonucu devletin kaybı demek olan tanzi etkisine sebebiyet verecektir.
- CEVAP: E**
30. Monetaristlere göre kamu harcamaları borçlanma ile finanse edildiğinde bu durum faizlerin yükselmesine neden olacak ve özel yatırımlar azalacaktır. Bu kavrama dışlama etkisi (crowding out effect) adı verilir.
- CEVAP: A**
31. Maliye politikasının gelir dağılımı üzerindeki etkilerini ölçmek için çeşitli yöntemlerden yararlanılır. Bu yöntemlerden birisi de Gini katsayısıdır.
- CEVAP: C**

32. Stagflasyonla mücadelede maliye politikası uygulanarak işsizlikle mücadele edilirken para politikası uygulanarak enflasyonla mücadele edilmelidir. Maliye politikası yalnızca vergi oranlarının azaltılması şeklinde uygulanmalıdır.

CEVAP: C

33. Otomatik dengeleyiciler ekonomik müdahaleye gerek kalmadan, ekonomiyi kendiliğinden istikrara kavuşturan bir takım mekanizmalardır. Bu mekanizmalar; artan oranlı kişisel gelir vergisi, işsizlik sigorta primleri ve işsizlik ödemeleri, toprak mahsullerine ödenen mali yardımlar, kurum ve aile tasarrufları, kendiliğinden meydana gelen bütçe açık ve fazlaları ve ekonominin stoklarındaki artış ve azalışlardır.

CEVAP: B

34. Fiyat istikrarı, ekonomide enflasyon, deflasyon ve stagflasyon gibi sorunların olmadığı ekonomik yapıdır.

CEVAP: D

35. Gerçek usulde vergilendirilmeyen çiftçiler stopaja tabi çiftçilerdir. Yani bu kişilerin vergisi kaynakta kesinti yapılarak ödenir. Bu çiftçiler beyanname vermeyecekleri gibi defter de tutmazlar.

CEVAP: E

36. Gelir vergisi açısından geçici vergiyi serbest meslek erbabı ve ticari kazanç elde edenler öder. Kurumlar vergisi mükelleflerinin tamamı ise geçici vergi öder. Limited şirket kurumlar vergisi mükellefi olması dolayısıyla geçici vergi öder. Kolektif şirketin ise vergi mükellefiyeti yoktur.

CEVAP: B

37. Mevduat faizi, faizsiz kredi verenlere ödenen kar payları, alacak faizleri, menkul kıymet yatırım fonu kar payları menkul sermaye iradidir. Yönetim kurulu başkan ve üyelerine sağlanan menfaatler ise ücret geliri olarak vergilendirilir.

CEVAP: D

38. Vergi beyannamesinin verilmemesi birinci derecede usulsüzlük ve aynı zamanda devleti kayba uğrattığı için vergi ziyai suçudur. Vergi ziyai suçu 5 yıl içinde, genel usulsüzlük suçu ise 2 yıl içinde tekrar işlenirse cezalar artırılır. Gerekçe tekerrürdür.

CEVAP: B

39. Tasfiye memurları, mali müşavirler, tapu memurları, ÖTV ve KDV nin tarafları verginin ödenmesinden müstesilen sorumlu iken, vergi kesenler verginin ödenmesinden müşterek sorumludurlar.

CEVAP: D

40. Re'sen tarhiyatı gerektiren durumlar şunlardır: Yasal süresi geçtiği halde beyanname verilmemişse, beyanname süresinde verilmesine rağmen matraha ait bilgiler gösterilmemişse, zorunlu defterlerin hepsi ya da bir kısmı tutulmamış veya onaylatılmamış veyahut da ibraz edilmemişse, defter kayıtları, belgeler matrah tespitine imkan vermeyecek derecede noksan, usulsüz veya karışık tutulduğu için incelemeye uygun bulunmazsa, tutulması zorunlu defterlerin veya verilen beyannamelerin gerçek durumu yansıtmadığına dair deliller varsa, maliye müfettişleri, hesap uzmanları ve gelir kontrolörlerinin incelemeleri sırasında mükellefler harcama veya tasarruflarının vergisinin ödendiğini ya da bunları vergi dışı kazançlardan sağladıklarını kanıtlayamazlarsa, yetkili meslek mensuplarınca imzalanma mecburiyeti olan beyannameler bu kişilere imzalatılmamışsa veya mali müşavirce tasdik edilmesi gereken raporlar zamanında ibraz edilmezse vergi resen tarh olunur.

CEVAP: B

MUHASEBE ÇÖZÜMLER

1. İşletmede kullanılan çeşitli fiziki ölçülerin parayla ölçülebilen iktisadi olay ve işlemlerin muhasebeye ortak bir ölçü olarak para birimiyle yansıtılması ve muhasebe işlemlerinin ulusal para birimine göre yapılmış olması Parayla Ölçülme Kavramı gereğidir.

CEVAP: B

2. 01.09 - 31.12.2011 tarihleri arasında geçen 4 aylık sürenin faiz tutarı hesaplanır.

$$= \frac{150.000 \times 30 \times 4}{1.200}$$
$$= \text{₺}15.000$$

Dönem sonu itibariyle söz konusu faiz tutarı tahsil edilemeyeceğinden tahakkuk kaydı yapılır.

	31.12.2011	
GELİR TAHAKKUKLARI	15.000	
FAİZ GELİRLERİ		15.000

CEVAP: E

3. Tahviller ihraç edildikten 2 ay sonra (01.09.2011) tarihinde ₺157.500'e satın alınmıştır. 2 aylık sürenin işleyen faiz tutarı (157.500 – 150.000) = ₺7.500'dir.

Tahvillerin satın alınması

	150.000	
ÖZEL KESİM TAHVİL SENET VE BONOLARI		150.000
DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR	7.500	
BANKALAR		157.500

Dönem sonunda tahakkuk eden faiz tutarı ₺15.000'dir. Tahviller 01.04.2012 tarihinde satılmıştır. 01.01 – 01.04.2012 tarihleri arasında geçen sürenin faiz tutarı hesaplanmalıdır.

$$= \frac{150.000 \times 30 \times 3}{1.200}$$
$$= \text{₺}11.250$$

Satılan tahvilin satış tarihine kadar işleyen toplam faiz tutarı (7.500 + 15.000 + 11.250) ₺33.750'dir. Tahvilin faiziyle birlikte toplam tutarı (150.000 + 33.750) = ₺183.750'dir. Ancak tahviller ₺182.000'ye satılmıştır. Bu durumda işletme bu satıştan (183.750 – 182.000) = ₺1.750 zarar etmiştir.

- Yapılacak kayıt

BANKALAR	182.000	
MENKUL KIYMET SATIŞ ZARARLARI	1.750	
ÖZEL KESİM TAHVİL SENET VE BONOLARI		150.000
DİĞER ÇEŞİTLİ DÖNEN VARLIKLAR		7.500
GELİR TAHAKKUKLARI		15.000
FAİZ GELİRLERİ		11.250

CEVAP: D

4. 2010 yılında kayıtlardan silinen ₺1.800'lik alacak, 2011 yılında tahsil edildiğinde bu tutar Önceki Dönem Gelir ve Kârları hesabında izlenir. "Önceki Dönem Gelir ve Kârları hesabı" cari dönemden önceki dönemlere ait olan ve dönemlerin mali tablolarına hata ya da unutulma nedeniyle yansıtılmayan tutarların gösterildiği hesap kalemidir.

- Yapılacak kayıt

KASA	1.800	
ÖNCEKİ DÖNEM GELİR VE KÂRLARI		1.800

CEVAP: D

5. Soruda verilen kayıt şüpheli hale gelen alacakların değerlessiz hale gelmesi yani tahsil olanağının kalmamış olması ile ilgilidir.

CEVAP: C

6. Teşvikli yatırım mallarının ithalinden doğan ve ertelenen KDV ve ihraç kaydıyla satış nedeniyle ertelenen ve terkin edilecek KDV "Diğer KDV hesabı"nda izlenir.

İhracatın gerçekleşmemesi halinde, tecil olunan KDV, Hesaplanan KDV hesabının alacağı mukabili bu hesaba borç kaydedilir.

- Yapılacak kayıt,

DİĞER KDV	XXX	
HESAPLANAN KDV		XXX

CEVAP: E

12. KÂR YEDEKLERİ

- Yasal Yedekler
- Statü Yedekleri
- Olağanüstü Yedekler
- Maliyet Bedeli Artış Fonu
- Diğer Kâr Yedekleri
- Özel Fonlar

CEVAP: C

15. DİĞER DURAN VARLIKLAR

- Devreden KDV
 - Gelecek Yıllarda İndirilecek KDV
 - Diğer KDV
 - Gelecek Yıllar İhtiyacı Stoklar
 - Elden çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar
 - Peşin Ödenen Vergi ve Fonlar
 - Diğer Çeşitli Duran Varlıklar
 - Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)
 - Birikmiş Amortismanlar (-)
- hesaplarından oluşur.

CEVAP: D

13. - Avans Verilmesi

_____ / _____	
İŞ AVANSLARI	12.000
PERSONEL AVANSLARI	1.100
KASA	13.100
_____ / _____	
_____ / _____	
GENEL YÖNETİM GİDERLERİ	13.100
İNDİRİLECEK KDV	2.358
İŞ AVANSLARI	12.000
PERSONEL AVANSLARI	1.100
PERSONELE BORÇLAR	2.358
_____ / _____	

- ₺2.358'lik KDV tutarını personel kendisi karşıladığı için işletme bu tutarı personele ödeyene kadar Personele Borçlar hesabında izler.

CEVAP: B

14. Dönem sonunda 01.12.2011 tarihinde kiraya verilen iş makinesinin 1 aylık kira tutarı olan 1.600 TL işletme açısından dönem geliri kabul edilir ve Diğer Olağan Gelir ve Kârlar hesabında izlenir.

Bu tutar 3 ayın sonunda (01.02.2012) tarihinde tahsil edilecektir. Dönemsellik kavramı gereğince ilgili dönemde tahakkuk eden ancak izleyen dönem tahsil edilecek gelirler, tahsil edilinceye kadar Gelir Tahakkukları hesabında izlenir.

Yapılacak kayıt

_____ / _____	
GELİR TAHAKKUKLARI	1.600
DİĞER OLAĞAN GELİR VE KÂRLAR	1.600
_____ / _____	

CEVAP: C

16. Demir AŞ mevcut sermayesini ₺120.000'den ₺180.000'ye çıkarmaya yani (180.000 - 120.000) = ₺60.000'ye sermaye arttırmaya karar vermiş ve hisse senetlerini ₺72.000'ye satmıştır. (72.000 - 60.000) = ₺12.000'lik tutar hisse senetlerinin primli satışından elde edilmiştir ve Hisse Senedi İhraç Primleri hesabında izlenir.

- Sermaye artırımında yapılacak kayıt

_____ / _____	
ÖDENMEMİŞ SERMAYE	60.000
SERMAYE	60.000
_____ / _____	

- Hisse Senetlerinin banka aracılığıyla nominal değerden yüksek fiyatla satışından yapılacak kayıt

_____ / _____	
BANKALAR	72.000
ÖDENMEMİŞ SERMAYE	60.000
HİSSE SENEDİ İHRAÇ PRIMLERİ	12.000
_____ / _____	

CEVAP: C

17. – Karşılık ayrılması

_____ / _____	
KARŞILIK GİDERLERİ	24.000
İŞTİRAKLER SERMAYE PAYI DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI	24.000
_____ / _____	

- Kendisine karşılık ayrılmış olan iştirak payı elden çıkarıldığında veya değer düşüklüğünün gerçekleşmemesi halinde İştirakler Sermaye Payı Değer Düşüklüğü Karşılığı hesabı Konusu Kalmayan Karşılıklar hesabına gelir kaydı suretiyle borç kaydedilir.

Karşılık ayrılan ₺24.000'lik sermaye payındaki artış nedeniyle ₺14.000'lik karşılığın yeterli olduğu saptanmıştır. (24.000 – 14.000) = ₺10.000 ile karşılık kaydının iptali gerekir.

- Yapılacak kayıt

_____ / _____	
İŞTİRAKLER SERMAYE PAYI DEĞER DÜŞÜKLÜĞÜ KARŞILIĞI	10.000
KONUSU KALMAYAN KARŞILIKLAR	10.000
_____ / _____	

CEVAP: A

18. Leasing yolu ile kiralamada,

Kiralama yoluyla edinilen varlığın bedeli "Haklar Hesabı"nda izlenir.

Kiracıların (işletmenin) finansal kiralama yapanlara olan ve vadesi 1 yılı geçmeyen borçlarının izlendiği hesap "Finansal Kiralama İşlemlerinden Borçlar hesabı"dır. Finansal Kiralama sözleşme tutarı bu hesaba alacak kaydedilir.

Finansal kiralamanın yapıldığı tarihte kiralama işlemlerinden doğan borçlar ile kiralanan varlığa ilişkin kira ödemelerinin bugünkü değeri arasındaki farklı gösteren henüz ödenmemiş finansal kiralama maliyetleri "Ertelenmiş Finansal Kiralama Borçlanma Maliyetleri hesabı"nda izlenir.

İşletmenin bu işlemle ilgili olarak yapacağı kayıt aşağıdaki gibidir.

_____ / _____	
HAKLAR	400.000
İNDİRİLECEK KDV	72.000
ERTELENMİŞ FİNANSAL KİRALAMA BORÇLANMA MALİYETLERİ	72.000
FINANSAL KİRALAMA İŞLEMLERİNDEN BORÇLAR	544.000
_____ / _____	

CEVAP: E

19. İşletme 80 adet malı KDV dahil ₺352.000'ye satın almıştır. Bu durumda 1 adet malın fiyatını bulmak gerekir. Öncelikle 80 adet malın KDV hariç tutarı hesaplanmalıdır.

80 adet malın KDV hariç tutarı;

$$\frac{₺352.000}{1,10} = ₺320.000$$

$$352.000 - 320.000 = ₺32.000 \text{ KDV olacaktır.}$$

$$1 \text{ adet malın tutarı} = \frac{₺320.000}{80 \text{ adet}} = ₺40.000' \text{dir.}$$

İşletme almış olduğu malların 56 adedini KDV hariç ₺278.000'ye satmıştır. 56 adet malın maliyeti;

$$₺4.000 \times 56 \text{ adet} = ₺224.000' \text{dir.}$$

$$278.000 \times 0,10 = ₺27.800 \text{ KDV tutarıdır.}$$

İşletme sürekli envanter yöntemini izlediğinden satış sırasında 2 muhasebe kaydı yapar.

Satış kaydı

_____ / _____	
KASA	305.800
YURTIÇİ SATIŞLAR	278.000
HESAPLANAN KDV	27.800
_____ / _____	

- Malın Maliyeti Kaydı

_____ / _____	
SATILAN TİCARİ MALLAR MALİYETİ	224.000
TİCARİ MALLAR	224.000
_____ / _____	

CEVAP: C

20. Yapılacak kayıt

_____ / _____	
DEMİRBAŞLAR	33.000
VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ	33.000
_____ / _____	

CEVAP: D

21. Kiralanan minibüsün yenilenen boyası ile ilgili yapılan ödemeler Özel Maliyetler hesabında izlenir.

Yapılacak kayıt

_____ / _____	
ÖZEL MALİYETLER	
ALINAN ÇEKLER	
_____ / _____	

CEVAP: C

22. Maliyet bedeli ₺5.000

Birikmiş amortisman (₺2.000)

Net Aktif değeri ₺3.000

Net Aktif değeri ₺3.000 olan makine ₺5.000'ye satılmışsa işletme bu satıştan ₺2.000 kâr elde etmiştir.

Yenileme amacıyla satılan duran varlıklardan elde edilen bu tutar Özel Fonlar hesabında izlenir.

Yapılacak kayıt

ALINAN ÇEKLER	5.900
BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR	2.000
TESİS MAKİNE VE CİHAZLAR	5.000
HESAPLANAN KDV	900
ÖZEL FONLAR	2.000

CEVAP: B

23. Hazır Değerler

- Kasa
 - Alınan Çekler
 - Bankalar
 - Verilen Çekler ve Ödeme Emirleri (-)
 - Diğer Hazır Değerler
- hesaplarından oluşur.

CEVAP: A

24. 01.10.2011 - 31.12.2011 tarihleri arasındaki 3 aylık faiz tutarı

$$= \frac{30.000 \times 24 \times 3}{1.200} = \text{₺}1.800$$

31.12.2011 - 01.02.2012 tarihleri arasındaki 2 aylık faiz tutarı

$$= \frac{30.000 \times 24 \times 2}{1.200} = \text{₺}1.200 \text{ dir.}$$

Yapılacak kayıt

BANKA KREDİLERİ	30.000
GİDER TAHAKKUKLARI	1.800
FİNANSMAN GİDERLERİ	1.200
KASA	33.000

CEVAP: D

25. İşletmenin, personel hakedişlerinden sosyal güvenlik mevzuatı hükümlerine göre kesintiye tabi tutmakla yükümlü bulunduğu, personele ait emeklilik keseneği ve sigorta primleri ile bunlara ilişkin işveren katılma payları ve işverence sosyal güvenlik kuruluşlarına ödenecek diğer yükümlülükler "Ödenecek Sosyal Güvenlik Kesintileri hesabı"nda izlenir. Kesintiler yapıldıkça bu hesap alacaklandırılır ve ödemeler yapıldıkça borçlandırılır.

İşletmenin sosyal güvenlik kurumuna olan prim borcunu ödediğinde yapacağı kayıt;

ÖDENECEK SOSYAL GÜVENLİK KESİNTİLERİ	
KASA	

CEVAP: A

26. Üçüncü kişilerin belli bir işi yapmalarını, aldıkları bir değeri geri vermelerini sağlamak amacıyla ve belli sözleşmeler nedeniyle gerçekleşerek bir alacağın karşılığı olarak alınan depozito ve teminatlar Alınan Depozito ve Teminatlar hesabında izlenir.

Yapılacak Kayıt

KASA	15.000
ALINAN DEPOZİTO VE TEMİNATLAR	15.000

CEVAP: B

27. Yapılacak kayıt

SATICILAR	
VERİLEN ÇEKLER VE ÖDEME EMİRLERİ	

CEVAP: B

28.

GEÇMİŞ YIL KÂRLARI	10.000
YASAL YEDEKLER	725
I. tertip yedek akçe 500	
II. tertip yedek akçe 225	
STATÜ YEDEKLERİ	2.500
OLAĞANÜSTÜ YEDEKLER	1.500
ORTAKLARA BORÇLAR	5.275

CEVAP: E

29. DİĞER DURAN VARLIKLAR

- 291 - Gelecek Yıllarda İndirilecek KDV
 292 - Diğer KDV
 293 - Gelecek Yıllar İhtiyacı Stoklar
 294 - Elden Çıkarılacak Stoklar ve Maddi Duran Varlıklar
 295 - Peşin Ödenen Vergiler ve Fonlar
 297 - Diğer Çeşitli Duran Varlıklar
 298 - Stok Değer Düşüklüğü Karşılığı (-)
 299 - Birikmiş Amortismanlar (-)

"Gelecek Yıllara Ertelenen veya Terkin Edilen KDV hesabı" Diğer Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklar hesap grubunda yer alır.

CEVAP: C

30. İşletme sahibi veya ortaklar tarafından işletmeye sağlanan sermayenin her birimine düşen kâr payını gösteren oran Mali Rantabilitedir.

$$\text{Mali Rantabilite} = \frac{\text{net kar}}{\text{özsermaye}}$$

CEVAP: C

$$31. \text{ Duran Varlık Devir Hızı} = \frac{\text{Net Satışlar}}{\text{Duran Varlıklar}} = \frac{87200}{\text{Duran Varlık}} = 1,6$$

$$1,6 \text{ Duran Varlık} = 87.200$$

$$\text{Duran Varlıklar} = 54.500$$

$$\text{Aktif toplam} = \text{Dönen Varlıklar} + \text{Duran Varlıklar}$$

$$102900 = \text{Dönen Varlıklar} + 54.500$$

$$\text{Dönen Varlıklar} = 48.400$$

CEVAP: A

$$32. \text{ Stok Devir hızı} = \frac{\text{Satışların Maliyeti}}{\text{Ortalama Stoklar}}$$

$$\begin{aligned} \text{Ortalama Stoklar} &= \frac{\text{Dönembaşı stoklar} + \text{dönemsonu stoklar}}{2} \\ &= \frac{15.000 + 35.000}{2} \\ &= \frac{50.000}{2} \\ &= 25.000 \\ \text{Stok devir hızı} &= \frac{120.000}{25.000} \\ &= 4,8 \end{aligned}$$

CEVAP: E

$$33. \text{ Aktif devir hızı} = \frac{\text{Net Satışlar}}{\text{Aktif Toplam}}$$

$$2 = \frac{60.000}{\text{Aktif toplam}}$$

$$\text{Aktif toplam} = 30.000$$

$$\text{Aktif toplam} = \text{Pasif toplam}$$

$$\text{Pasif toplam} = \text{KVYK} + \text{UVYK} + \text{Özkaynaklar}$$

$$30.000 = \text{KVYK} + 12.000$$

$$\text{KVYK} = 18.000$$

$$\text{Cari Oran} = \frac{\text{Dönen Varlıklar}}{\text{KVYK}}$$

$$1,5 = \frac{\text{Dönen Varlıklar}}{18.000}$$

$$\text{Dönen Varlıklar} = 27.000$$

$$\text{Net Çalışma Sermayesi} = \text{Dönen Varlıklar} - \text{KVYK}$$

$$= 27.000 - 18.000$$

$$= 9.000$$

CEVAP: A

34. Bir işletmenin birden fazla döneme ait finansal tablolarının birbirini izleyen dönemler bakımından karşılaştırmalı olarak düzenlenmesi ve bu tablolarda yer alan kalemlerin zaman içinde göstermiş oldukları değişmelerin incelenerek değerlendirilmesi "Karşılaştırmalı tablolar analizi (Yatay analiz)" kullanılarak yapılır.

Amacı; mali tablolarda yer alan her bir kalemin yıllar itibarıyla belirlenen değişmelerini incelemek, işletmenin mali durumu ve faaliyet sonuçları bakımından göstermiş olduğu gelişmeyi göstermektir.

CEVAP: E

$$35. \begin{array}{r} \text{Satış} \\ 100 \\ \hline \text{Kâr} \\ 30 \\ \hline \text{Maliyet} \\ 70 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} \text{₺70 maliyet} \\ \text{₺100 maliyet} \\ \hline \end{array} \quad \begin{array}{r} 30 \text{ kâr ise} \\ x \\ \hline \end{array}$$

$$x = \frac{30 \cdot 100}{70} = 0,43$$

CEVAP: C

36. Anüite: Belli bir zaman süreci içerisinde, eşit aralıklarla verilen ya da alınan eşit ödemeler dizisidir.
Anüitenin şimdiki değeri = Eşit ödemeler x

$$\frac{(1 + \text{faiz oranı})^{\text{süre}} - 1}{(1 + \text{faiz oranı})^{\text{süre}} \times \text{faiz oranı}}$$

$$50.000 = \text{Eşit ödeme} \times \frac{(1 + 0,24)^3 - 1}{(1 + 0,24)^3 \times 0,24}$$

$$50.000 = X \cdot \frac{1,24^3 - 1}{1,24^3 \times 0,24}$$

$$50.000 = X \cdot \frac{0,906624}{0,45755976}$$

$$50.000 = 1,98130 \cdot X$$

$$\text{Eşit ödemeler} = \text{₺}25235$$

CEVAP: A

37. Faiz tutarı = 25.000 – 22.500 ⇒ ₺2.500
Faiz tutarı = $\frac{\text{Anapara} \times \text{faiz oranı} \times \text{süre}}{36.000}$
 $2.500 = \frac{25.000 \times 30 \cdot x}{36.000}$
 $= \frac{90.000.000}{750.000}$
 $= 120 \text{ gün}$

CEVAP: E

38. Faiz tutarı = 2.624 – 2.400 ⇒ ₺224
Faiz tutarı = $\frac{\text{Anapara} \times \text{faiz oranı} \times \text{süre}}{36.000}$
 $224 = \frac{2.400 \times 21 \times X}{36.000}$
 $x = 160 \text{ gün}$

CEVAP: E

39. **Garanti edilmemiş kalıntı değer:** Kiralanan varlığın kalıntı değerinin kiraya verene ödenmesi garanti edilmemiş veya yalnızca kiraya verenle ilişkili taraflarca garanti edilmiş kısmıdır.

Başlangıç doğrudan (direkt) maliyetleri: Kuraya verenin üretici veya satıcı olduğu kiralamalarda bunlar tarafından yüklenenler hariç olmak üzere, kiralama sözleşmesinin müzakere ve tanzim edilmesiyle doğrudan ilişkilendirilebilen ek maliyetlerdir.

Yararlı ömür: Kiralama süresinin başlangıcından itibaren ve kiralama süresiyle sınırlı olmaksızın, bir varlığın işletmeye ekonomik fayda sağlaması beklenen tahmini süredir.

Faaliyet kiralaması: Finansal kiralama dışındaki kiralama türüdür.

Finansal kiralama: Bir varlığın mülkiyetine sahip olmaktan kaynaklanan her türlü risk ve yararların devredildiği sözleşmedir. sözleşme süresi sonunda, mülkiyet devredilebilir veya devredilmeyebilir.

CEVAP: D

40. Genel Üretim Maliyetleri: üretimle ilgili olup, direkt ilk madde ve malzeme ile direkt işçilik maliyetleri dışında kalan tüm maliyetler şeklinde tanımlanır. Gömlek üretimi yapılan işletmede pazarlama elemanı ücreti genel üretim maliyetleri içinde yer almaz.

CEVAP: C